

23. nedeľa C

Kto z ľudí môže poznať Božie úmysly? Kto môže pochopiť, čo chce Pán? Nesmelé sú totiž myšlienky smrteľníkov a neisté naše plány. Lebo dušu zaťažuje krehké telo a pozemský príbytok utláča myseľ mnohými starosťami. (Múd 9,13-15)



Prvé čítanie

Kniha Múdrosti 9,13-19

Kto z ľudí môže poznať Božie úmysly? Kto môže pochopiť, čo chce Pán? Nesmelé sú totiž myšlienky smrteľníkov a neisté naše plány. Lebo dušu zaťažuje krehké telo a pozemský príbytok utláča myseľ mnohými starosťami.

My ťažko chápeme veci na zemi, s námahou nájdeme, čo je na dosah. Kto by teda vyskúmal čo je na nebi?

Kto by poznal tvoju vôľu, keby si mu ty nedal múdrosť a nezoslal z výšin svojho ducha svätého?

Len tak sa vyrovnali cesty ľudí na zemi, len tak sa ľudia dozvedeli, čo sa páči tebe. Múdrosť ich zachránila.

Druhé čítanie

List Filemonovi 9b-10.12-17

Milovaný, ja, Pavol, už starý človek a teraz aj väzeň pre Krista, veľmi ťa prosím za svojho syna Onezima, ktorého som zrodil v žalári. Posielam ti ho naspäť ako svoje vlastné srdce. Najradšej by som si ho nechal pri sebe, aby mi namiesto teba pomáhal, kým som pre evanjelium vo väzení. Ale nechcel som nič urobiť bez tvojho súhlasu, aby tvoja láskavosť nebola akoby vynútená, ale dobrovoľná.

Veď azda preto odišiel od teba na čas, aby si ho potom dostal späť navždy. Už nie ako otroka ale oveľa viac ako otroka: ako milovaného brata; on je veľmi milý mne, aký milý bude tebe, aj ako človek aj ako brat v Pánovi! Ak ma teda pokladáš za priateľa, prijmi ho ako mňa samého.

Evanjelium

Lukáš 14,25-33

S Ježišom šli veľké zástupy. Obrátil sa k nim a povedal: "Ak niekto prichádza ku mne a svojho otca a matku, svoju ženu a deti, svojich bratov a sestry miluje viac ako mňa, ba ak miluje viac svoj život ako mňa, nemôže byť mojím učeníkom. Kto nenesie svoj kríž a nejde za mnou, nemôže byť mojím učeníkom.

Ak niekto z vás chce stavať vežu, nesadne si najprv a neprepočíta, či má dost peňazí na jej dokončenie? Lebo až položí základ a nebude môcť dokončiť, všetci,

čo to uvidia, budú sa mu smiať a budú hovoriť: Tento človek začal stavať, ale nevládal dokončiť.

Alebo keď sa kráľ chystá do boja s iným kráľom, nesadne si najprv a nerozmýšľa, či sa môže s desiatimi tisícami postaviť proti tomu, ktorý proti nemu tiahne s dvadsiatimi tisícami? Ak nemôže, vyšle posolstvo, kým je tamten ešte ďaleko, a prosí o podmienky mieru.

Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."

Na zamyslenie

Veľa ľudí kráča s Ježišom. Všetkým týmto spolubežcom Ježiš vysvetľuje to, čo On skutočne rozumie pod slovom "nasledovať". V žiadnom prípade sa nevtiera do priazne. Ťahať to len s ním, to nestačí. Ten, kto sa chce vážne pripojiť k Ježišovi, je vyzvaný urobiť jedno jasné, rázne rozhodnutie. A dnes? Veľké množstvo ľudí sa začleňuje ku kresťanom, hovoria o sebe, že sú kresťania alebo sa takto oficiálne aj zaregistrujú. Ale ako to vyzerá skutočne s rozhodným nasledovaním, mimo, nehľadiac na nenápadné kresťanské prívŕzenectvo?

Rozhodnutie nasledovať Ježiša prináša so sebou svoje dôsledky. Znamená to urobiť odvážny krok, pozrieť sa úprimne na svoj doterajší životný štýl. Ježišovi nejde o zanechanie pre zanechanie samé, ako si prv často žil a vysvetľoval asketický život, ale skôr ide o postoj, ktorého stredobodom je Boh, a z ktorého potom ďalej vyplýva skutočná pravdivosť všetkých naviazaností na človeka, majetok a veci. Keď Boh je centrom nášho života a tie oblasti, od ktorých sa ľudia stávajú závislými, ktoré radi zbožšťujú, prisudzujú im veľký význam, a ktoré kladú do centra svojej existencie, človek opustí, odstúpi od nich, potom sa jeho život začne dávať do poriadku celkom novým spôsobom. Tieto oblasti, ktorým pripisujeme radi v živote absolútne primárne postavenie – rodina, majetok, práca ... – vďaka vzťahu, ktorého centrom je Boh, začneme tieto oblasti vidieť a vnímať novým spôsobom.

Nasledovať takto Ježiša znamená radikálnu zmenu perspektívy, zmenu pohľadu na pozemské udalosti a vzťahy, spôsoby správania, ktoré nám boli kedysi milé a vzácne. Vzdanie sa majetku je pritom zvlášť veľká prosba, žiadosť evanjelistu Lukáša, ktorý vidí, rozpoznáva, že majetok vytvára falošnú, klamlivú istotu a zároveň vedie k egoizmu. Pripomienka kríža je obrazom toho, že naše okolie nám sotva bude ďakovať, keď už zrazu nebudeme akceptovať bežné spoločenské hodnoty, keď ich poprekrúcame alebo spochybňujeme. Dobrý príklad pre to nachádzame v druhom čítaní, ktoré nám rozpráva o Pavlovom pohoršení nad Filemónovou trúfalosťou, bezohľadnosťou.

Filemón sa má vzdať svojho práva tvrdo potrestať otroka Onezima, ktorý utiekol, a ktorého napriek tomu má prijať tentokrát ako rovnocenného! To je ťažké nielen pre nás samých žiť a jednať ako kresťania za podmienok predovšetkým takzvanej západnej kultúry. Ten, kto sa o to skutočne pokúsi, stane sa nepohodlným a problematickým aj pre svoje okolie.

Nasledovať Ježiša znamená preto tiež, že v konečnom dôsledku sa nebudeme môcť vyhnúť rozhodnutiam a ich dôsledkom, čo je často tendenciou našej prirodzenosti. Na druhej strane to, že nesmieme slepo prijať alebo v prívale obrovského nadšenia a bez premyslenia urobiť závažné rozhodnutia, popisuje Ježiš v dvoch obrazoch. Tak ako staviteľ veže aj kráľ si musí najprv premyslieť, aké dôsledky má ich spôsob konania, a či sú v stave niest tieto dôsledky. Tieto podobenstvá nechcú odradiť od nasledovania Ježiša, človek by sa mal nad nimi však vážne zamyslieť a chrániť sa tak pred sklamaniami.

Vo vedomí možných dôsledkov nášho konania potom platí prijať pravé, skutočné životné rozhodnutia a to pomocou postoja, ktoré je sprevádzané modlitbou, reflexiou, správnym rozlišovaním a bez zaujatosti. Takýto postoj je však len vtedy možný, keď sme pripravení zaujať odstup od všetkého, čo nám bráni, čo nás zväzuje – moc, peniaze, kariéra, zotročujúce vzťahy ... Nič z tohto všetkého neurčuje našu vlastnú hodnotu. Len Boh je ten, ktorý dáva nášmu životu smer a pravú hodnotu.